

Beeldende Kunst

Anti Drone Tent van Sarah van Sonsbeeck op de tentoonstelling How To Dis appear Completely, Garage Rotterdam. © Bas Czerwinski

Kunst van het verdwijnen verschilt sterk per kunstenaar

Voor scheppende zielen als kunstenaars heeft verdwijnen iets tegennatuurlijks. In Rotterdam slagen sommigen er desondanks in zichzelf origineel weg te maken.

Door: Merel Bem 10 maart 2017, 02:00

Verdwijnen - probeer het nog maar eens. Telefoons, camera's, zendmasten en pintransacties zijn plots de vijand die je moet zien af te schudden. Wie in deze tijd wil oplossen in het grote niets, moet beschikken over een 'ijzeren discipline', schreef Maartje Duin vorige week in de VPRO-gids, naar aanleiding van haar audio-essay De Verdwijners, over het verlangen onder de radar te duiken. Toch - of misschien wel daarom - lijkt iedereen er op dit moment mee bezig. Ook in de kunstwereld.

Terwijl Marinus Boezem in de Oude Kerk in Amsterdam een poging doet op te stijgen (alleen zijn schoenen staan nog op het dak), is de ultieme verdwijnkunstenaar nog altijd Bas Jan Ader. Die voer in 1975 op 33-jarige leeftijd in een zeilbootje richting Atlantische Oceaan en keerde nooit weer. Ader is zo ontzettend weg, dat-ie zelfs afwezig is op de groepstentoonstelling How To Disappear Completely (naar Radiohead) in Garage Rotterdam. Dat geeft niets; de leegte die hij achterliet wordt opgevuld door veertien anderen, bijeengebracht door tentoonstellingsmaker Yasmijn Jarram.

NIET ZO RADICAAL

Hier blijkt: de kunst van het verdwijnen verschilt sterk per kunstenaar en niet iedereen is zo radicaal als Ader. Toen Fiona Tan zich zeventien jaar geleden door vijftig knalrode heliumballonnen tot 5 meter boven de grond van het Amsterdamse Sarphatipark liet tillen, deed ze dat niet om voorgoed weg te zweven. Eerder was haar performance de vervulling van een droom die ze al haar hele leven had: te vliegen, los te zijn van de aarde. De foto die rest van haar ballonenvlucht is een herinnering aan een hoopvolle gebeurtenis, waarna de kunstenaar weer met beide benen midden in het volle leven landde.

Behalve kunstenaars die werk maken met verdwijnen als onderwerp (Lydia Ourahmane bezocht verborgen Algerijnse grotten vanwaar mensen per boot proberen te vluchten), geeft de tentoonstelling ook ruimte aan hen die in hun eigen werk proberen te verdwijnen, als oploskoffie.

ROOKGORDIJN

Kim Habers pent vellen vol kronkelige tekeningen, waarin niet alleen de kijker, maar ook zichzelf verdwaalt. Haar herkenbare signatuur is een rookgordijn waarachter de kunstenaar er stiekem tussenuit knijpt, de kijker in een wonderlijk moeras achterlatend. Sema Bekirovic gaf fabrieksmensen de opdracht een zwarte plexiglazen kubus te maken. Ze mochten geen handschoenen dragen.

Met goudkleurig poeder toverde ze naderhand de vingerafdrukken van de makers tevoorschijn. Bekirovic zelf, het brein achter de kubus, bleef echter uit het zicht. Hoe de kunstenaar verdween uit het kunstwerk.

Hoewel. Zelfs kunstenaars verdwijnen nooit helemaal. In het midden van de ruimte staat de Anti Drone Tent van goudkleurige isolatiedekens van Sarah van Sonsbeeck, onzichtbaar voor infraroodsensoren. Perfect voor wie wil oplossen. Maar wie goed kijkt, ziet dat het kunstwerk ademt.

How To Disappear Completely, t/m 16/4 in Garage Rotterdam

Blijf op de hoogte

Iedere dag rond lunchtijd het belangrijkste nieuws van de ochtend, de mooiste fotografie en het gesprek van de dag? Schrijf u in voor onze gratis nieuwsbrief.

Eerder was haar performance de vervulling van een droom die ze al haar hele leven had: te vliegen

Met goudkleurig poeder toverde ze naderhand de vingerafdrukken van de makers tevoorschijn